

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:
Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 an 450 fl.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 24 cor.
1/2 an 12 cor.,
1/4 an 6 cor.

Unitatea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oară 12 fl. a treia
oară 10 fl.

Tot ce privește
foaia să se adreseze
la: Redacțiunea și
administrațiunea
„Unitatei” în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Însoțirile.

Articolul nost *Scăparea celor mici* a avut un neașteptat echou în presa — ungurească. Alarma, asupra intențiilor noastre, de a ne organiza economicște, au dat-o câteva fițiuci depe bulevardele Clujului, de unde au împrumutat-o mai multe foi jidovești din Capitală, cari toate ne-au comentat, după recetă cunoscută. Se spunea acolo despre primeddia valachă, de atentat în contra națiunii maghiare, războiu cruciat valach, ticăloșie și de alte, frase spumegătoare împotriva noastră, debitând toate ca minciuna sfruntată că suntem „foaia mitropolitului Mihalyi”. Singur Alsófehér din Aiud, reproducând o parte din articolul nost, zice cătră cetitorii săi: Maghiari faceți asemenea.

Se înțelege, că pe noi comentările aceste numai îndemna ne pot, ca aceasta însemnată chestiune, pe care o am pus-o la ordinea zilei, să o ducem la îndeplinire. Căci noi suntem foarte convinși, că din situația, în care se află astăzisatele noastre numai o cale este, care ne poate scoate la lumină — cooperativele. Organizarea satelor pe bază cooperativă, cum sunt organizate satele germane — toți pentru unul și unul pentru toți — e azi așa o necesitate imperativă, încât aceasta va da numai avântul acela politiceii noastre economice, de care noi ne vom mira mai întâi, și a cărei urmări binefăcătoare vor trebui să se resimtă în toți ramii vieții noastre publice.

Ne bucurăm ca preoțimea noastră ne-a înțales intențiunile și din multele întrebări, ce ne vin, vedem că interesul față de cooperative, crește tot mai mult.

Nici nu poate fi altcum. Preoții noștri dela sate au resimțit de bună

sama mai bine adevărul cuvintelor noastre. Suntem mici și săraci. In cele mai multe locuri, biserica ne e rea, iar înlăuntru ei e priveriștea tristă. Preotul bea din potir de plumb, și se îmbracă în haine sdrențuite. Turnul e proptit, iar prin coperiș ploaia ciuruie și vântul răsbate. Școala nu e, sau dacă e, atunci de mult a închis-o inspectorul, ca necorespunzătoare legii. Invățătorului salariu nu-i putem da; fără a mai aminti și aceea: că în sat nu este nici grădină de pomi, nici altă posibilitate de a da școală — poporului în cultivarea rațională a pământului.

In felul aceasta fie ael preot învățător ori fruntaș, rupt din soare, căci la toate silințele lui de-a smulge comuna, locuitorii, biserica din o situație desperată, va da de mal, din lipsa de mijloace. Ce să mai zicem, când preotul ar mai intenționa să dea un avânt economiei de vite, sau să introducă noi ramii de economie în comuna lui prin mijloace extraordinare? Ce ar face oare, când prilejul bun l'ar îndruma la o acvirare de pământ străin pentru săteni, la o parțelare a vreunei moșii din hotar, sau la o arândă convenabilă, și nu au mijloace? Va trebui să verse lacrimi de sânge, că bunul prilej de-a face ceva pentru săteni cum trece, și el nu se poate mișca din lipsa banilor. Mai adaugem la aceste multele lipse la economie, pe cari le au toți sătenii noștri, cumpărările și vinderile pe noroc, acvirarea sămânțurilor, din care răsare numai jumătate, întreprinderi, cari ruinează pe cei neștiutori — toate arătând, că avem năcazuri comune, pe cari numai în comun le putem delătura, însoțindu-ne pentru a ne sprijini reciproc.

Și însoțindu-ne nu câțiva, cari avem bani și voim, oa pe aceia să-i plasăm cât se poate mai bine și mai

rentabil, ci să ne întovorășim toți cei buni, harnici și de încredere în vederea scopului comun de a ne apăra și promova interesele reciproce.

A sosit timpul, ca mulțimea să desăvârșească opera organizării noastre economice, pe cari înaintașii au început-o cu înființarea băncilor.

Ca nu numai aceia, cari au capitale, au bani să-și iea partea din lupta noastră spre emancipare economică, ci să se adune în aceasta puternică tabără și cei mai mici ai noștri *capabili de credit*, fie prin averea, fie prin cinstea lor. Nu înființarea băncilor sătești va trebui să fie preocuparea noastră de aci înainte, cari se opereze după receta de până acum, restringându-se chiar numai la împrumuturi de bani, ci va trebui ca în programul nostru pentru viitor să fie cuprinsă viața noastră economică cu toți ramii ei. *Viel dienen und wenig verdienen*, a servi mult și a câștiga puțin, va trebui să fie lozinca însoțirilor noastre economice pe sate.

In felul acesta vom putea apoi vorbi, că suntem stăpâni pe ce avem. Și numai în felul acesta vom putea privi cu încredere în viitor, căci mijloacele pentru a ne ținea la suprafață, vor fi în mâinile noastre. Și ce e mai de importanță, că aceste mijloace vor fi o binecuvântare nu numai pentru unii, ci vor promova și apăra interesele tuturor, a satului întreg fără deosebire de oameni. Și numai astfel vom putea să susținem și întărim și instituțiile culturale și economice, ce le avem, fără ca acele să fie o sarcină pentru popor, căci tovarășiiile noastre le vor sprijini cu ușurință. Altcum cotinuând politica noastră de a înființa bănci pe toate satele, vom ajunge la acel impas, la care au ajuns deja băncile sătești de pe țara Oltului, ca se pro-

voacecolisiuni de interese între aceiași oameni, dând prilej astfel la înființarea băncilor de concurență și la desbinarea poporului. Vom ajunge apoi la acel și mai trist lucru, că dela o vreme băncile aceste trebuie să constate cu durere, cum li-să îngrădesc banii în cassă, fără să aibă cui să-i împrumute, silite fiind, ca astfel să-i depună la Albina cu 4 $\frac{1}{2}$ %, ca acasă se plătească la partide 6 %, de frica celeialalte bănci, care îi face concurență. E un lucru evident, că a continua o astfel de politică-economică pe sate, înseamnă a ne desconsidera toate interesele, câte le avem acolo. A lăsa în voia întâmplărilor satele și economii noastre, fără a ne gândi la mijloacele, cari să-le asigure viitorul, care să le creeze noavele condiții de progres economic, și a continua acolo operațiunile financiare de până acum, e a nu vedea încătrău mergem.

Și noi întrezărim ivirea zorilor și pe terenul acesta. Căci strîmtoarea și desolarea economică a satelor noastre e azi atât de mare, încât ei vor trebui se vină de acolo, de acasă, și se pretindă, ca să facem ceva în interesul lor. Și acest ceva vor fi — cooperativele.

Naționalizarea meseriilor și comerțului.

— Crearea unei bănci care să procure capitalul inițial.

Se pun multe silințe pentru înmulțirea numărului meseriașilor și comercianților români, spre a se putea pune o stavilă suvoilului cotropitor al jidanilor, cari după ce au înecat Moldova, s'au revărsat și în Muntenia și se strocoară în româneasca Oltenie, — în ceea ce privește comerțul și meseriile.

Cu toate acestea un lucru stăngește mai mult naționalizarea comerțului și meseriilor la noi: *lipsa capitalului inițial*. Ese un tinăr absolvent din școala de meserii sau de comerț, sau e funcționar comercial. A făcut destulă practică prin unele ateliere sau magazine, și ar dori să deschidă un atelier sau magazin. Dar cu ce? Iși știe bine tinărul meseria, dar păcat că nu are un capital cât de mic cu care să înceapă o afacere. Și astfel stând lucrurile, absolventul de școli de meserii sau comerț, umblă după slujbe la Stat. pe când jidanii pun din ce în ce mai multă stăpânire pe meseriile și comerțul din țara noastră.

Chiar dacă vr'unul a izbutit să-și deschidă un mic atelier sau prăvălioară, când are nevoie de bani trebuie să recurgă la băncile cari în cea mai mare parte sunt jidovești sau sunt ale politicianilor, și iată-l, deci robul lor. Nu va putea lua nici odată o atitudine mai pe față împotriva „paraziților” neamului nostru, căci băncile jidovești l'ar izbi numai decât, retrăgându-i creditul — și acela cu dobânzi destul de mari, — nu poate să voteze cu „Ai noștri”, căci băncile liberalilor, conservatorilor sau tachiștilor, i-ar tăia deasemenea numai decât creditul.

De aceea, credem, se simte foarte mult nevoia instituțiunii financiare românești, care

să procure capitalul inițial absolvenților școlilor de meserii sau comerț, cât și pe tineri funcționari comerciali, bineînțeles români, cari ar dori să deschidă un atelier sau magazie, precum de a-i înlocui mai târziu în afacerile lor, spre a-i putea scăpa din robia băncilor jidovești, și ale politicianilor români.

Pentru aceasta avem în gând întemeierea unei astfel de instituțiunii, adică a unei *bănci românești*, la început ca cooperativă, care să fie destinată în special scopului acestuia, putând face însă și alte afaceri de bancă.

Acțiunile ar fi în salare de 25 lei și nu vor putea fi subscribe decât numai de români.

Banca s'ar întemeia cu un capital de cel puțin 10.000 lei, fiind mărit însă dacă subscrierile vor întrece această sumă. Sediul ei va fi în București, creindu-se mai târziu, când banca se va întări mai bine, și sucursale în diferite orașe ale țării. Banca nu va urmări dividende foarte mari pentru acționari, așa că dobânda ce se va lua la banii împrumutați va fi mai mică decât a celorlalte bănci. Din beneficii s'ar destina o parte și pentru scopuri culturale, așa ca să poată servi neamului și pe acest tărâm.

E timpul deci, să ieșim din pasivitatea noastră și să ajutăm pe aceia cari își consacra viața meseriilor și comerțului contribuind astfel la înflorirea meseriilor și comerțului românesc.

Ori cine poate subscrie cel puțin o acțiune, căci la început se va depune numai suma de 250 lei de acțiune, urmând ca restul să fie întregit prin depuneri lauzare de 250 lei.

Ceice doresc să ajute la întemeierea acestei bănci românești, sunt rugați a ne scrie pe adresa, str. Bucur, 10, arătându-ne

FOIȚA.

Cântec.

Vreau să plâng ca un copil
Când zilele-mi sunt grele,
Vreau să plâng în sbucium greu,
Să nu mă plâng de ele.

Dpar lacrima ce râde'n ochi
Lmi cerne mângăiere
In sufletul sleit de dor,
De jale și durere...

Dar nu pot... nu... Mă plâng în veci,
Să-mi știe toți amarul,
Să vadă toți cum stâng la chin,
Cum urc de trist Calvarul...

A. CHINCISIANU.

Cătră Negoiu.

Idea unei excursiuni la Negoiu ne-a dat-o o frumoasă seară de august. Vre-o patru eram în via unui cunoscut și priveam de aci dela poalele dealului la șirul întins de munți, ce se ridică repede din șesul Olteului până sus în zarea albastră. Umbre

lungi de vărfuri de dealuri se prelungiau înaintea noastră și tot mai tare se coborea soarele la apus, îndreptându-și incurând bogatele sale raze numai spre perețele verde al munților din față. Seara se apropia pe neobservate de noi și pe când simțiam tremurarea întunecului pe șes, lumina soarelui încă tot mai bătea în pădurile negre de pe muntele din față. Era o priveliște, pe care omul nu ușor o uită, care însă de abia a durat câteva minute, căci incurând tot mai dese sunt umbrele, ce se coboară peste noi, până ce iată cum noaptea acopere tot, și munte și șes, doar luceafărul de mai tremură peste vărfuri, ca un ochiu veghetor în văzduhul fără hotară.

După o seară ca aceasta ne hotărîm vre-o câți-va, — preoți, învățători, notari — ca să facem o excursiune la Negoiu. Gândul nost era, ca pe plaiuri neumblate se trecem din munții Cărtișoarei în ai Porumbacului de sus, să ne abatem pe la iezarul Bălea, apoi să ne coborîm în cea mai frumoasă vale, din câte a lăsat Dumnezeu pe pământ, în Valea Doamnei. De aci să trecem peste Paltinul în țara românească, apoi tot pe vărf înainte până la Negoiu, de unde să privim, „ca pasărea pe punte”, jos la sate și orașe și păduri și văi, până unde raza ochiului ne duce vederea.

În gândul nost ne vedeam pe coastele acestea scaldate de soare și o admirabilă perspectivă ni se oferea jos în inima Ardea-

lui. Sate, orașe erau tot atâtea buchete de verdeață, câte un turn de tînchea de mai fulgera lumina reflexă a soarelui cătră noi, iar dincolo de cătră țara românească păduri fără sfârșit, până departe departe, doar Dunărea de era la marginea zărilor, ca o sirmă scăpărătoare de raze. Numai când ne aplecărăm mai bine asupra mesei și zărirăm pe mapă că cel mai mic pisc din calea noastră este de 2400 metri, numai atunci ne trasem pe seamă, că vremea aici e caprițioasă, că la întâimile aceste este și soare, dar și vânt și ploaie și îngheț. Că pe cât de frumos poate fi într'o înainte de amezi tot așa poate să ningă la amiazi și să plouă seara. Vărfurile brăzdate de troieni, ce străluceau albe peste întreg anul ne vorbeau destul de elocvent, că aici înghețul se coboară peste plaiuri, când îi vine la socoteală.

Era în revărsatul zorilor, când am plecat. Pe ceriu se grădădeau norii de cătră apus iar vărfurile munților se vedeau cufundate în neguri. Picuri rari de ploaie cădeau răsleți peste sat, cari ne puseră pe gânduri. Cu toate acestea am mers — cu vorba românului: că oaspele de dimineața nu stă și până mâne se pot și hmba multe. Drumul ne ducea pe marginea dreaptă a Olteului cătră comuna din vecini Glâmbocca, așezată într'o încăpătoare vale de hotar, unde părintele ne aștepta gata de drum și el. Cerul începu a se rasbuna puțin și se limpezi pe câteva clipe și atmosfera, iar

văte acțiuni dorește a subscrie și aceasta cel mai târziu până în 20 Ianuarie, după care dată cei ce au scris acțiunile vor fi convocați într-o adunare generală, când se va procede la întemeierea băncii, la denumirea ei, la alegerea consiliului de administrație, și la facerea primului vărsământ, pentruca banca să-și poată începe lucrările.

Dată fiind însemnătatea operii pe care o proiectăm, suntem siguri, că ea va fi înbrățișată de toți bunii români, spre a putea arăta că înțelegem să ajutăm prin fapte la înălțarea neamului nostru.

Traian G. Stoescu,
advocat.

M. Sa va împlini pretențiile ungarilor? Un ziar unguresc primește din sursă bine informată din Budapesta următoarea știre:

„Din programul comisiei de nouă, chiar numai chestia drapelului și a insigniilor nu este rezolvită. E absolut sigur, că M. Sa Regele va împlini pretențiunile ungarilor, atât în chestia drapelului, cât și în cea a insigniilor, dar aceasta se va întâmpla numai după desbaterea proiectelor milit. deoarece altfel este exclus, că Austria să primească proiectele militare iar boemii vor pretinde și ei la fel cu cele date ungarilor. Deci în urma discursului lui Apponyi situația este aceasta: guvernul nu poate să îplinească pretențiunile partidului kossuthist înainte de desbaterea proiectelor militare.”

Cangrena din Bihor. Sub acest titlu „Tribuna” publică zilele trecute un vechi prim articol, în care atacă pe P. S. Episcop al Orăzii, că a dat un prânz de gală autorităților civile din Oradea. Cică Episcopul Radu ar fi de aceeași pănură cu trădătorul Mangra. Dacă „Tribuna” n’ar fi așa de orbită și pătimășe, cum s’a dovedit în

timpul din urmă, ar fi putut să vadă din chiar discursul ținut cu acel prilej de P. S. Sa și pe care l’a publicat textual, că totul se reduce la o masă, pe care toți Arhiepiscopii români o dau odată pe an autorităților civile și militare și care se face din pură complezență fără gânduri rezemat și ascunse.

Căderea ministrului de războiu. Un ziar unguresc scrie: „Din isvor bine informat, deși nu oficial, aflăm, că zilele generalului cav. M. Aussenberg, ca ministru de războiu sunt numărâte. Ministrul de războiu, a cărui poziție se sguduise încă cu prilejul delegațiilor din Decembrie, la începutul lui Martie va demisiona. Corespondentul nostru ne anunță, că această cădere este pricinuită de antipatia partidelor politice ungurești.”

D. N. Xenopol despre situația politică din România. Din Viena se anunță: Ziarul „Neue Freie Presse” publică un interviu cu d. Nicu Xenopol, care a trecut zilele aceste pe aci.

D. Xenopol a declarat, că situațiunea politică în România e foarte încordată de vreme ce opoziția e hotărâtă să recurgă la orice mijloace pentru a răsturna guvernul.

Expune apoi chestiunea tramvaiului din punct de vedere liberal, dar în termeni cumpătați și termină, spunând că credința generală e că guvernul va și cădea în curând și că va veni în cabinet Take Ionescu. Liberalii au consimțit la acestea, căci ei recunosc, că numai d. Take Ionescu e capabil să dea un guvern conservator durabil.

Abzicerea dinastiei din China. Ziarului „New York Herald” i-se vestește din Peking: Edictul de abzicere l’a pregătit regentul și mai mulți prinți însemnați ai dinastiei: lipsește încă subscrierea împărătesei.

Ambasadorii au fost înștiințați, că abzicerea se dă în publicitate ca fapt împlinit. Azi după amiază a fost în palat o consultație furtunoasă. Cei mai tineri dintre prinți se opun abzicerii și pretind o luptă până la extrem. Principii mongoli s’au aliat acestora și au declarat, că mongolii nici când nu vor recunoaște republica.

Consultația s’a sfârșit fără de a se ajunge la un rezultat deciziv. În orașul tatarilor se puneau afișuri, în cari prințul Tsching era acuzat cu trădare. În partea de sud a orașului se afișau provocări dușmănoase străinilor. Oficiul de externe chinez a sfătuit pe străinii, cari se află în oraș, să se retragă în cartierul ambasadorilor. În gară stau gata de plecare trei trenuri anume pentru curtea împărătească.

În Peking e teamă, că trupele Mandșu se vor revolta. S’a aflat, că curtea n’a plătit până acum lefii promise din fondul de războiu. Yuanschikkai cu mai mulți soldați de ai săi sa dus la palat, ca și în contra voinței prințului să înduplece curtea de a pleca la Ichol.

Lupta contra Homerule. Lui „Neues Wiener Journal” i-se telegrafează: În provincia nordică Ulster populațiunea protestantă se opune contra introducerii Homerule și a luat o ținută amenințătoare.

Miniștrii din Irlanda voiesc cu toată forța să impedeze vorbirea ministrului Churchill. În Ulsterhall unde va vorbi Churchill la vre-o 50,000 vor închide intrarea, ca nimeni să nu poată intra în sală. Se planuiește însă ca ministrul totuși să ajungă în Ulsterhall, să meargă cu automobilul la Belfast, iar nu cu trenul, și populațiunea prin știri false să fie atrasă la gară. — Unioniștii au mai fondat și o casă de ajutorare pentru sprijinirea agitației. Suma adunată s’a ridicat peste un milion coroane.

când de după un nor mai tâșni și o rază de lumină, îl grăbiam pe părintele Măsar, de abia dându-i răgaz să-și inhame cele două iepe la căruță.

La șapte am pornit și de aci pe un drum de corabie, care făcu pe mulți dintre noi să se coboare jos din căruță. Niște ogași și bulgări de pământ rămași de pe vremea potopului ne scutură și creerii în cap. Nici copitele cailor nici rafurile roatelor n’aveau ce le face. Noroc, că drumul n’a fost lung și încurând am ajuns la Olt, unde brudariul ne trecuse repede cu corabia și îndată-ce au pus piciorul pe țărâmul de dincolo al Oltului, am trecut într-o altă țară.

Olteni.

Adevărat altă țară. Deși apa Oltului ne desparte numai, deși hotarele noastre să trec și petrec peste aceasta dungă de apă și noi avem umblete ca vecinii, ca neamuri, altă lume e aceea din țara Oltului și alta e a noastră. Noi îi batjocorim. Poate că și ei ne bajocoresc pe noi, dar nu cred să aibă atâta prilej cum avem noi. Căci noi suntem Canaanul, iar ei muncitorii. De cum a crescut iarba de-o urmă în luncă se ivesc la marginea hotarului, cete de Olteni cu coasele legate pe toporiște și trec înainte către Ardeal la lucru. De-abia colea când se coace săcara — zice-se doară: Țară de ocară, pită de săcară — de abia atunci vin îndărăpt către casă să-și adune puținele săcări, ce dau o recoaltă frumoasă în locurile lor

răci și sărace. Apoi trec iar încoace. Acum însă nu mai vin singuri. Iși aduc cu ei pe toți, câți pot prinde secerea în mână.

Se împistrițază atunci satele de feciori noiței, bătrâni sprinteni și fete frumoase. Vorbă nouă de graiu repede și neobicinuit se amestecă în graiul nostru domol și după vorba lor îi cunoșteau de pe unde-s. La întrebările noastre ei răspund: *ta, ta, da! da!* cu un *a* deschis tare care stârnește zimbete la ai noștri, dedați cu diftongul domol *ea, ea*, din care *a* se pierde jumătate în *e* de dinainte. Și mai auzim: *Jină mai iute jifă ra.* (Vină mai iute viță rea, neam rău.) și îndată știm, că jifții acestia sunt de pela Scorei, Arpaș, Ucea; pe când cei din jurul Făgărașului nu uită a zice după: *Ghină* (Vină) și pe *dimone*, (drace) o alocuție menită a grăbi pașii agrarului. Și mai au ei vorba lor cu *e* din *mere, pere*, cu pronunția lui oltenească, deși *e* nu e chiar așa de închis, precum o afectează aceasta azi literații noștri de dincoace. Azi vorbesc oltenește însă mai mult bătrânii; tinerii caută formele literare și se rușinează de graiul lor special de acasă. Și hotarul răsună atunci de cântecele lor și din lanuri de grâu, ce undulează ca spice de aur în lumina plină a soarelui, capete mândre răsar și să pleacă fugând cu secerea lor harnică pe holdă înainte. Și sara de mult au venit și vitele dela pășune și oameții din câmp și luna s’a ivit așa de mândră pe bolta cerului, de și-se pare că să scaldă

în lumină, de abia atunci se aud cântecele Oltenilor de câtră capul satului, cum vin cete de cete dela secere. Și sunt mândre și vesele de parcă au fost la horă toată ziulica și nu la lucru afară în hotar.

Cătră sfârșitul lui iulie o iau îndărăpt cătră țara aceea a lor, care e chiar numai a lor, prinse între munți și între apele grăbite ale Oltului. Și pe un an iarăși nu mai vedem fete cu pălării de ficiori, cu pletele pe spate și crătința pe șold. Nici șurtele roșii nici gâtul gol, nici poalele scurte — căci la noi sunt obiceiurile mai severe. La noi poalele bat pulberea și doauă crătință învâluie șoldurile, iar părul e ascuns de privirea bărbaților. Peptare mari și largi acopere sânul, fără al ridica — căci altcum e rușine. Matroanele romane, în vestmântul lor larg, în care își ascundeau așa de bine figura și frumuseța, nu puteau fi mai sfoasă.

Dr. Oct. Prie.

(va urma)

Din America.

Dintr-o scrisoare adresată băncii „Patria”,
B l a j.

Arzavă focu dolari
Cu cin’ va făcut bani mari,
Să vă fi făcut mai mici
Poate nu eram pe-ai.

Să lucru ’n țară pustie,
Să trudesce să fac o mie
Și hasnă tot să nu-mi fie.

Radu Corlăciu,
comuna Lupu — Transilvania.

Corespondințe.

„Turburătorii poporului“.

Onorată Redacțiune!

Răspunsul Onoratei Redacțiuni și al Onoratului Basil Murășanu din Nrul 7 al „Unirei“ dat sub titlul „Turburătorii poporului“ la provocarea directă și loială a subscrișului, publicată în Nrul 6 al „Unirei“, — declar, că nu mă multumește, și sunt de convingere, că nu-l poate multumi nici pe marele public cetitor al Unirei, pentru că — desigur — toți împreună cu mine așteptau la întrebarea pusă Onoratei Redacțiuni și Dlui „Silian“, „că înțeleg oare sub acel preot cu brâu roșu pe subscrișul, iar sub preot cu brâu negru pe cumnatul Vasile Micușan paroh în Eratu, sau pe altcineva? — să răspundă tot în mod loial și demn de bărbați, cari dacă au avut curajul de a ataca pe cineva din dos cu pumnalul calumniei; — să aibă curajul și de-a sta în fața ori cui, și a i-o arunca, că da, pe tine, sau pe voi v'am înțeles, voi sunteți acei turburători ai poporului din Luna. — Sau dacă nu ne-a înțeles pe noi, să aibă atâta conziderație și simț de echitate, dacă nu personală, cel puțin având în vedere, că e vorbă de reputațiune, cari nu se simțesc vinovați, deși sunt vizați de atari, — să declare, că nu pe noi ne-a înțeles.

Aceasta o făcea ori care foaie românească la o întrebare directă cum s'a pus, cu atât mai vârtos, cred, că o putea și este datoare să-o facă și „Unirea“, care nu e numai românească dar și bisericască, și ca atare știe, că de moralul public, pe care vrea a-l apăra, să ține și reputația persoanelor eclesiastice, în urmare datoare este nu numai a o ataca, sau a permite să fie atăcată în coloanele sale, ci la timp dat a o și apăra, sau a sta în ajutor să se clarifice.

Că On. Basil Murășanu, despre care atâta știam, că a fost preot în Hășmaș, de prezent e în Budiu și că poate aspira la Luna, — nu a înțeles aceasta datorință, ci vine ca din senin și dă cu băta în baltă ca să stropească. — nu mă cuprinde mirare.

Aștept dar și cer de nou dela Onorata Redacțiune, iar Onoratului Basil Murășanu li atrag atențiunea, că-i dator să dea răspuns categoric și nu „ibis redibis“-uri do-donice, că oare înțelegu-ne pe noi sub preoții atâțători ai poporului din Luna, sau pe altcineva? Aștept.

M. Uioara 24 Ianuarie n. 1912.

Emiliu Pop,
protopop.

Reviste.

Răsboiul italo-turc. De pe câmpul de răsboiu știrile sunt tot mai puține. Ici-colea câte un atac turco-arab asupra vre-unei întărituri italiene, încolo e aproape liniște. Arabii se reîntorc tot în mai mari cete cu femei și copii și depun jurământul de fidelitate. Foile jidovești altcum saltă de bucurie, că oștirea italiană, vezi

Doamne, nu face progrese și e încă tot aproape de țărâmurul mării. De aici fac deducțiunile necesare, că armata italiană e disperată și miliția eșofată. Parecă francezii nu au luptat 20 de ani, până ce s'au putut înstăpâni asupra Algeriei și ai noștri cât au luptat până ce s'au văzut stăpâni și numai asupra unui teritor ca Bosnia și Herțegovina.

Mai interesante sunt operațiunile rășboinice ale Italiei pe mare. S'au hotărît anume, ca flota italiană să blocheze țărâmurii arabici ai Turciei, ca astfel să împiedice transportul de arme și de oameni în Tripolitania. Peste marea mediterană și așa e eschis, ca Turcia să poată transporta ceva, de teama corăbiilor italiene. Că aceasta o fac alte state, se vede și de acolo, că flota italiană a surprins mai multe năvi franceze, cari: una avea două aeroplană pe bord, ceialaltă mai mulți oficeri turci, cari se daseră de medici. Au fost oprite amândouă și silite să meargă într'un port italian, unde pe „medicii“ turci i-au dat jos, iar naia a fost eliberată. Ceialaltă a fost de asemenea lăsată liber, după ce guvernul francez întreveni energic și garantă, că cei doi aviatici merg în Tunis la întreceri și nu în Tripolitania.

Noutăți.

Din Arhidieceză. *Augustin Cioba*, adm. parohial în Bord, *Emil Frâncu*, adm. par. în Cerghidul mare și *Nicolae Ignat*, adm. par. în Chincicș, au fost promovați întru parohi. *Vincențiu Nemeș*, v. protopop onorar în Sân-Mărtinul sărat a fost trecut în statul deficienței cu 1 Ianuarie 1912, iar paroh al acelei parohii a fost denumit cooperatorul de acolo *Ilie Hirian*. *Nicolau Racovițan*, paroh în Schiopi a fost numit notar al tractului Indolului. *Zenove Păclișan*, practicant la oficiul arhidiecezan a fost primit în institutul Sf. Augustin din Viena și practicant la acelaș oficiu a fost numit *Victor Pop*, teolog absolvent și rigorozant în studiile iuridice.

Morbul regelui Carol. Din București se anunță: slăbiciunea regelui încă tot mai ține. Medicii de curte i-au recomandat liniște suveranului bolnav, neadmițând să între la el afară de membrii familiari pe nime. Medicii totuși speră că sănătatea regelui se va restitui peste vre-o câteva săptămâni.

Mulțumită publică. Cu ocaziunea jubileului de 40 ani al societății academice „România Jună“ din Viena, au încurs din toate părțile locuite de români donațiuni foarte valoroase. Satisfacem unei datorinți plăcute, aducând pe calea aceasta Preaonorăților noștri donatori mulțumitele noastre cele mai calde și profunde, publicând totodată lista donatorilor: Dna Elena A. Popovici (care totodată a figurat ca patronesă) 300 cor., dna Sevastia P. Carp, dl propr. mare Sava

Șomanescu, dl propr. mare Iancu cav. de Flondor împreună cu soția, Institutul de credit și de economii „Victoria“ din Arad, câte 200 cor., Escelența Sa metropolitan dr. Vladimir de Repta, dl dr. Nicolae Oncu cu soția, dl Constantin de Steriu, Escelența Sa dl Titu Maioreșcu, dl colonel Herbay cu soția, dl ministru Nicu Filipescu, dl Tache Ionescu, consul gen. al României, dl Haus de Reitzes, dl consilier de secție, Teofil Gramatovici cu soția, Escelența Sa metropolitan Ioan Mețianu, dna Maria P. Cosma, dl P. Cosma, dl prof. Vasile Goldiș cu soția, dl deputat dr. Teodor Mihali cu soția cu câte 100 cor., dl G. B. Pop, dl dr. Sterie Ciurcu, dl dr. Lazar Popovici cu soția, dl dr. George Dobrin avocat, dl dr. Iosif de Turcu, dl dr. Marius Sturza cu soția, dl dr. Emanuil Doctor, dl Caius Pop, dl dr. Ioan Cuparescu cu soția, dl dr. Ștefan C. Pop, dl Zosim Chirtop cu câte 50 cor., dl S. Negruzzi, dl dr. Mihaiu Popovici, Escelența Sa ministrul plenipotentiar al României, dl Mavrocordato, dl general Lupu cu soția cu câte 40 cor., Escelența Sa dl ministru-președinte contele de Stürgh, dna Ana Filip cu câte 30 cor., dl dr. Bodea 25 cor., Preacuvioșia Sa arhimandritul Mitrofor Ghideon G. Balmoș, episcopul Pop, consilier aulic, prof. dr. Euseb Popovici, dna Elena Hosazu Loughin, dl ing. Aurel Turcan, Preacuvioșia Sa arhimandrit Teofil Patraș, dna P. Weinelt, dl M. Moldovan al cons. aul. prof., dr. Emilian Voiutschi, dl Filaret Musta, dna E. Fritsch, dl dr. Teofil Böndevschi avocat, dl dr. Vasile Bianu, dl secr. de leg. I. Carp, dl dr. Albu, dl deputat dr. Alesandru Vaida-Voevod cu soția, dl dr. Caius Brediceanu, metropolitan dr. Mihali de Apșa, președintele poliției din Viena dl Brzezowsky, prof. univ. dr. Dimitrie Onciul cu câte 20 cor., dl dr. Brăilean, Institutul de credit și de economii „Economul“ cu câte 15 cor., dl Pavel Boldea, dl notar Ștefan de Miculi, dl inspector superior în ministerul căilor ferate Iancu Balmoș, dl dr. Victor Tordășianu, dna Eufresina Cârștine, direcția de finanțe din Cernăuți, funcționarii dela institutul de credit și de economii „Timișana“, dl Sebeșianu, dna Virano, dl dr. V. Meșter, dl Paul Dan, dna Preuber, rectorul univ. din Iași, dl dr. George Bogdan cu soția, dl col. loc. Trailovici, consul Arnold, Inst. de credit și de economii „Arieșana“ cu câte 10 cor., dl căpitan Moga cu 7 cor., dl Florian Cocian cu 7 cor., dl consilier școlar, dr. Animpodist Dașchevici cu 6 cor., dl ing. Șcraba, dl dr. Emilian Slușanschi, dl locot. Ovid Cernea, dl T. Gomboș, dl Henry Jackson, dl Diamandi Steriu, dl dr. Moldovan, dl dr. Drăgan, dl dr. Petric, dl dr. Rusu, dl dr. Morariu, dl dr. Nemet, dl dr. T. Sacuciuc, P. C. S. I. Ciomponeriu, dl dir. sem. Roșca cu câte 5 cor.

Pentru România Jună: *Alexie Voiutschi* președinte. *George Pridie* secretar de externe.

Pentru fondurile arhidieceșane. Colegii dela gimnaziul din Baj ai decedatului Aurel Dobrin fost farmacist, au dăruit în amintirea lui fondului pentru *Masa studenților* cor. 15. — Aceluiaș fond a dăruit Magn. Domn *Georghiu Pop de Băsești* cor. 20 ca răscumpărare a felicitărilor. — Și tot ca răscumpărare a dăruit On. *Vasile Tătar*, preot în Sebelesztivány, cor. 5 — fondului studenților bolnavi. Întru amintirea repausatului Dr. Alexandru Pop a contribuit *Const. Colbazi* din Spring 10 c. la Masa studenților.

Convocare. Comitetul despărțământului Diciosănmărtin al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” va ține la 28 Ianuarie a. c. oarele 12 din zi o *prelegere populară* în comuna Căpâlna-inferioară, la care invită cu dragoste pe toți din Căpâlna-inferioară și jur, cari doresc înaintarea culturală a poporului român. *Comitetul despărțământului.*

Beneficii retrase. După o telegramă sosită din Lisabona, tuturor preoților din Lisabon li-s'au retras beneficiile, pe motiv, că ar fi subscris o listă de aderență arhierului primat.

Centenarul unui liceu rus. Alaltăieri s'a început serbarea aniversării centenarului unui liceu militar din Petersburg în aula liceului. Ședința a fost prezidată de însuși Țarul, fiind de față cei mai înalți digitarai ai vieții publice din Rusia.

După ședința Țarul a vizit încăperile liceului, a beut acolo un ceai și a plecat apoi, după o ședere de 2 ore și jumătate, în mijlocul ovațiunilor entuziaste ale mulțimei.

Canalizarea Mesopotamiei. Din Londra se anunță, că inginerul William Willcocks, care a fost încredințat din partea guvernului otoman cu vre-o câțiva ani mai înainte cu prelucrarea planului de canalizare a Mesopotamiei, și-a gătat lucrarea, dar canalizarea în lipsă de bani nu se poate îndeplini.

Esportul de carne din Sârbia. În Sârbia deja s'au și început pregătirile pentru esportul cărnii în Austro-Ungaria. Deocamdată s'au tăiat 1200 de porci și 800 de boi.

Un talent muzical. Raportorul artistic al „Minervei literare ilustrate” dând seamă cu cuvenita-i competență despre succesul concertului aranjat de cunoscuta societate „Carmen” în sărbătorile Crăciunului scrie următoarele: „Ceeace însă este demn de notat din acest concert, pe lângă frumoasele soluri ale excelentului bas Florescu, al sopranei Niculina Ionescu și al mezosopranei Zaborowsky, ceace trebuie de scos într-o deosebită lumină, este frumosul temperament de compozitor al dlui *Nicodim Ganea*, un tânăr de mare talent și care împletește în haina armoniei, cu o rară ușurință, motive populare, foarte originale.

„Pe cât se pare însă acestui compozitor îi lipsește până astăzi nota acelei încrederi în talentul propriu, ce-l poate face să mucească înainte cu mândrie.

„De aceea ar fi bine ca autoritatea pusă să privegheze la bunul mers al artelor să dea puțință, cum se va putea mai bine, să se desvoalte cum se cade nu merit, astfel să piară fără să dea ce ar putea să dea.

„Cu atât mai mult trebuie să se poarte de grija unui talent ca acela al dlui Nicodim Ganea, cu cât, până astăzi, nu avem o colecție de foclor musical bine întocmită.”

Adaugem aci că dl Ganea e cantor la biserica noastră catedrală și a urmat conservatorul de muzică la București și Budapesta.

Muarta unui aviator. Aviatorul Alfred Wagner făcând ieri un sbor pe câmpul de aviație I-sy, a căzut cu aparatul dela o înălțime considerabilă și a murit pe loc.

Caragiăe la „Teatrul Național” din București. În cursul săptămânei viitoare se va pune în repetiție la „Teatrul Național” din București următoarele piese ale marelui nostru scriitor I. L. Caragiăe: „Conu Leonida față cu reacțiunea” și „O noapte furtunoasă”. După acestea se va repeta „Scrisoarea perdută”.

Congres universal învățătoresc. În luna Septembrie 1912 se va ține la Viena un mare congres al învățătorilor creștini din toată lumea, la care afară de învățători vor lua parte și o mulțime de oameni învățați, profesori universitari, etc. Congresul va fi pus sub patronajul Arhiducelui Franz Ferdinand, moștenitorul tronului austro-ungar.

Egalizarea drepturilor femeilor în Norvegia. Odeștingul norvegian a adoptat proiectul de lege prin care se acordă femeilor dreptul de a primi în aceleași condițiuni ca bărbații, funcțiuni în stat, afară de poșta, miniștri ai clerului, diplomație, agenți consolari și armată.

Urmările beției. Din Bistrița se scrie: Un gospodar sas din comuna Lechința de lângă Bistrița, având ceva daraveri în satul vecin, a pornit cu căruța acasă. Oprindu-se însă la o crăsmă din drum, pentru a-se încălzi cu vre-o litră de vin cald, s'a cam amețit, căci pornind mai departe, a adormit pe drum. Căii nefiind conduși, au luat-o încet peste câmp și s'au infundat și înămolit în băltoacele vecinic insecate dintre Lechința și Chirales, de unde ne mai putând ieși, s'au oprit. Nevasta gospodarului, văzând că nu mai sosește, a alarmat neamurile și căutând după multă trudă, au dat de el. Căii erau înghețați și morți, iar el adormit și înghețat. Medicului i-a succes a-l aduce la viață, dar e aproape inconștient și membrele nu-și-le mai poate mișca. — Iată o nouă victimă a beției!

„Times” în rusește. Marele ziar londonese „Times” și-a anunțat aparițiunea într-o ediție specială în limba rusă, cu scopul de-a stabili o apropiere economică și politică între Rusia și Anglia. Fiecare număr din „Times” rusesc va avea 60 pagini mari.

Scriitorul francez Pierre Loti și războiul turco-italian. Ziarul parizian „Le Figaro” publică următoarea scrisoare a lui Pierre Loti relativă la războiul italo-turc.

„O scrisoare italiană a străbătut totuși cercul izolator, de care e încunjurată retragerea mea, o sârmană scrisoare încadrată de largi chenare negre:

D-le Pierre Loti!

„Dacă cucerirea Tripolitaniei ar fi fost făcută de Franța, oare a-ți fi scris articolul reamintit în „Le figaro” din 3 Ianuarie 1912.

Salutări

Mama unui soldat mort la Tripolis, în 23 Octombrie 1911.

Dar da, voiesc dimpotrivă să răspund și fiindcă scrisoarea este anonimă, recurg la obligațiunea lui Figaro. Cu respectul cel mai profund voiesc să spui acestei mame, a unui soldat mort pe câmpul de onoare, că dacă cucerirea Tripolisului ar fi fost opera Franței, aș fi protestat în termeni asemănători. Voi adauge chiar, că dacă ași fi avut un fiu omorit într'un asemenea războiu de cucerire — am unul sub drapel în acest moment — protestarea mea ar fi fost fără îndoială mai violentă și mai revoltată.

În fața resemnării acestei mame în doliu nu am deci decât să mă închin fără a înțelege.

Rectificare. În numărul trecut la Bibliografie în articolul „Administrațiunea bisericăvescă” s'au străcurat mai multe erori regretabile. Ele se pot îndrepta ușor din context; afara de acestea: columna 3. și 30: „*Sy Liturgiei*”, în loc de „*Liturgiei*”, și și 33: „*tara a i-se fi redus*”, în loc de: „*tără a i-se fi redus prin aceea valoarea intrinsecă.*”

Partea Literară.

Levi, fiul lui Alfeu.

De Cont. Ana de Krane.

(Continuare).

5

Spre primăvară de-odată numai îl cuprinse pe vameș o dorință mare și o poftă arzătoare, să meargă la Ierusalim și să aducă jertfă de împăcare pentru păcatele sale cele multe, să se roage în casa celui Preainalt și să mănăce mielul paștilor în locul cel sfânt. Cât de multă vreme a trecut, de-când n'a fost acolo! Tatăl-său nu fusese niciodată acolo. Pe el încă ca copil îl duseră odată rudeniile și de atunci rămase adânc săpată în sufletul său icoana aceea de o splendoare măreață, pe care se bizuiesc până acum să o șteargă cu îndârjire din memorie, dar care acum revine cu o putere nouă în sufletul său zbuciumat.

Levi porunci, ca să înșeleze doi măgari tari, buni de călărit. Încercă un animal de povară cu strae și cu de ale mâncării, apoi însoțit de un servitor porni spre orașul sfânt. Din poienile verzi și calde ale Galileei, cari erau pline de flori și de vlăstari tineri de oliv, cari luciau ca argintul, drumul ducea în țara muntoasă a Iudeii, unde vântul de Martie sufla încă așa de rece, că călătorii se bucurau de vesmintele lor calde.

În ziua a treia, când soarele se apropia de asfințit, ajunseră în vârful dealului, unde se opriră puțin salutând orașul sfânt. Ca un rege stătea superbul oraș, Ierusalimul cu cetățile și palatele sale pe tronul dealurilor, încunjurat cu un inel de zid întreit, aproape neocupabil, la poale încunurat de grădini și suburbii. Ca cea mai nobilă peatră prețioasă a coroanei sale strălucea pe înălțimea Moriah într-o lumină aurie templul de culoare albă ca neaua.

Levi bituit de privescerea aceasta măreață rămase dus, cu respirația oprită. De odată îl cupriuse o frică mare pentru îndrăzneala sa, că el cel păcătos și afurisit vrea să intre în sanctuarul Domnului domnilor, Regelui regilor, ca asemenea celor curati și nevinovați să-l adoare pe dânsul. Se trezi și în el frica moștenită și plantată în el încă în anii copilăriei, care ca și o undă amară spală amintirea vestii îmbucurătoare, ce nu de mult o auzise. Acum nu mai vedea decât pe Dumnezeu resbunător, care pedepsește păcatele părinților în copiii acelora până în a treia și a patra generație. Fieri reci îi trecură prin întreg trupul. Abătut și cu frică își porni măgarul, ca să facă încă calea ce-l mai despărția de oraș.

Se însera deja și amurgul își întindea umbrele sale violete peste văi și șesuri, când călătorii ajunseră în partea inferioară și nouă a orașului, numită Bezetha și cotiră spre suburbiul dela poalele muntelui Moriah. Vârful dealurilor deasupra lor pluteau încă în lumina soarelui, iar pe muntele Sionului străluceau în roșeață amurgului celea trei turnuri uriașe, pe cari le ridicase Irod cel mare pentru paza și podoaba zidurilor interne. Turnurile Hippikus, Phasael și Mariamne străluceau într-o lumină de foc, ca învesmântate în purpur regesc și își întindeau umbrele lor lungi și întunecoase peste marea

de case ce zăcea la picioarele lor. Iar pe muntele Moriah se desfăcea o icoană măreață, formată de porticele de marmoră albă ca neaua și de coperișele și zidurile aurite pe cari Levi le zărise de departe. Glasuri prelungite de buciim și noi negri de fum vesteau orașului jertfa de seara a preoților.

Vameșul abia îndrăzne să privească la pompa aceasta grandioasă; tăcut și fără voie se abătu cu tovarășul său la o ospătărie și se îngriji ca să-i așeze bine animalele obosite. Apoi după cină, de care abia se atinse, își căută un loc de odihnă în încăperile casei pline peste măsură, ca cel puțin să-și întindă o leacă membrele ostenite și amorțite de călătoria lungă, fiindcă la dormit abea îndrăzne să se și cugete, de o parte din cauza zbuciumării și frământării sale interne, de altă parte din cauza zgomotului provocat de mii de peregrini, cari se adunaseră în oraș cu ocaziunea praznicului.

Dar Levi n'ar fi putut dormi nici dacă ar fi fost liniște mortală în jurul lui. Toate păcatele și greșelile vieții i-se perândau în un șir lung ca niște acusatori întunecați pe dinaintea ochilor săi sufletești și frica de Dumnezeu cel pedepsitor îi coplesii întreg sufletul, înăbușind orice altfel de simțământ, oprindu-i respirația și în sfârșit silindu-l să se scoale și să fugă afară în liber.

Vameșul se preumbla prin curtea largă a ospătăriei, unde cămilele blânde se odihneau rumegând, în vreme-ce legăturile și pachetele de marfă zăceau îngrămădite într'un colț. Sorbia cu lăcomie aierul proaspăt, ca să-și stâmpere neliniștea și focul, ce-i ardea în suflet.

Acum în sfârșit se făcu liniște pretutindenea; oamenii dormeau cu toții. Noaptea era întunecoasă și fără lună, numai stelele își strecurau lumina lor slabă prin un nor de negură. Înaintea lui Levi se ridica o masă neagră, care era mai întunecată decât noaptea și pe creasta căreia se întrezăreau contururile unei grupe de edificii uriașe — era muntele Moriah.

Întunecată și îndărătnică se înălța în slavă în partea de miază-noapte a muntelui cetatea Antonia. Virfurile turnurilor ei se perdeau în înălțimile nemărginite. Cu ceva mai departe se întindeau ca niște ambre coloane nesfârșite, ziduri ridicate din bolovani mari de marmoră, edificii tainice, peste cari se strecura din când în când câte o schintee strălucitoare. Lumina aceasta venea dela fețele străgerilor de noapte și juca pe lespezile de aur, cu cari era învelit templul intern, sanctuarul ce zăcea pe terasa cea mai înaltă. Ochii de șoim ai lui Levi observară o poartă mare, a căreia parte superioară se putea vedea peste zidurile din jur. Pe parcanul de de-asupra porții întraurite se vedea un ornament de aur masiv, niște vițe de vie, de pe cari atârnavu struguri grei de aur.

Vameșul știu îndată ce poartă e aceasta și genunchii începură să-i tremure. Aceasta era poarta pururea deschisă, care ca simbolul cerului larg, nemărginit conducea în sanctuar, unde catapiteasma mare țesută din iacint, bisin, vison și purpur acoperea intrarea, ce conducea în sănta-sântelor. Întreit sănt era locul acesta, în care numai arhiereul intra în ziua espiatunii îmbrăcat în ornate sărbătorești după o purificație lungă și în care nu era permis să pășească picior de om, ca

nu cumva ingerul Domnului să-l pedepsească cu moarte.

Levi, ca cănele, când voiești să-l lovești, se pitulă la pământ și își ascunse fața cu mâinile, ca să nu vază lumina palidă aurie de de-asupra porții, ce-i ardea creierii cu un foc mistuitor.

— Adonai! — îngână el exprimând unicul nume, ce îl putea folosi un jidov față de cel Necuprins, a cărui nume adevărat, descoperit lui Moise și care era scris cu litere de aur pe tiara arhireului, era așa de sfânt încât nici o suflare omenească nu cuteza să-l exprime.

— Adonai! — îngână din nou vameșul în chinul și frica de moarte, ce-i cuprinsese sufletul său, ca omul ce sta să se ineco, se zbătea din resputeri să afle vre-un ajutor. Adonai!

Îi șoptea cineva la ureche, sau de unde era, că el auzia cuvinte clare?

— Tot, celui-ce cere i-se va da și cel-ce caută va afla și celui-ce bate i-se va deschide.

(Va urma)

BIBLIOGRAFIE.

A apărut:

Nr. 704 din Biblioteca pentru toți, cuprinzând drama *Rhea Silvia* de N. Scurtescu, piesa aproape uitată, cu care s'a deschis anul acesta stagiunea Teatrului național. Subiectul piesei e din vremile de fondare a Romei.

Nr. 706. Paul Heriren: *Goana Tortelor*, piesă în 4 acte, traducere de Emil Fagure.

În „Biblioteca Minervei“ a apărut:

Nr. 109. H. Sienkiewicz: *Doamna Elzen*, traducere de Mihail Negru. O puternică povestire a marelui scriitor polon.

Nr. 110. 111. Charles Lene Poor: *Sistemul solar*, două volume, traducere de Victor Anestin, cunoscutul popularizator al scrierilor astronomice.

Nr. 112. Goethe: *Herman și Dorotea*, traducere de Oreste. În traducerea acestei opere celebre a scriitorului german se păstrează metrul versului original.

Nr. 113. Turgheneff: *Faust*, traducere de Nic. Pastia.

Nr. 114. Tit Liviu: *Legende eroice*, traducere de Nic. Pandelea. O colecție aleasă de bucăți din istoria poporului român.

În Biblioteca teatrului național:

Nr. 15. Brieux: *Brândușa*, comedie în 3 acte tradusă de Em. Gârleanu; piesă foarte bună ce s'ar putea juca cu ușurință de diletanții noștri. Costă 40 bani.

În editura librăriei C. Sfetea București, a apărut în traducere românească celebra carte educativă „*Păvălile lui Tândărie*“, de Colodi. Prețul 1 coroană 50 fil. Cetearea acestei scrieri alătura cu aceea a lui Amicis: *Cuore*, are influență neprețuit de bună asupra sufletului atât de simțitor al copiilor, cărora li-se arată urmările nefericite ale neascultării de părinți. — Tot în aceeaș editură a apărut în un elegant volum *Teatru de familie*, cuprinzând 12 piese de cunoscutul scriitor Th. D. Speranță. Atențiunea, ce se dă educației tinerimei prin publicarea de scrieri bune și fo-

lositoare, nu va întârzia ași avea rezultatul. Costă 2 cor. — „*Poporul român din statul Ungar*“. Sub acest titlu va apărea în luna lui Mai 1912, o carte prețioasă în o extensiune de 32—35 coale de tipar, format 8° mare și va cuprinde cele mai recente date și informații minucioase și reale asupra tuturor ramilor vieții publice ale poporului român din statul ungar, a vieții politice, religioase, culturale, sociale și economice, astfel că ea va fi o adevărată oglindă a vieții poporului român din statul ungar și un izvor exact de informații fidele pentru toți aceia, cari se interesează și au datorința să se intereseze, ca frați, de acest popor.

Prețul cărții va fi 7 (șapte) cor. Autorii acestei cărți dñii Silvestru Moldovan, directorul „*Gazetei*“ din Brașov și Dr. George Proca, secretar consistorial în Sibiu, ne sunt chezășie, că vom avea de a face cu o scriere bună.

Proprietar-editor: AUREL C. DOMȘA.

Redactor respons.: AUGUSTIN GRUIȚIA.

George Dundler

curelar și șelar

în Mediaș—Medgyes

A. Kovács-utca.

Recomandă marele său asortiment de **facămuri (hamuri)** fine pentru cai de paradă și pentru cai de lucru.

În depozitul său bine asortat se află **șele de calitate cea mai bună**; precum și tot felul de **scule pentru șele, harapnice (biciuri)** și toți articlii aparținători branșei acesteia.

Primește reparaturi și le eșeptuește prompt.
(84) 18—26.

Dacă nu poți

mâncă și te simți rău îți aduc ajutor sigur
— de medici aprobatele —

Caramelle de mintă pipărată

pentru stomac, ale lui *Katser*.

Vei căpăta poftă bună, stomacul ți-se regulează din nou și se întărește.

La ture mai lungi sunt indispensabile având efectul înviorării și improspătării.

Pachete de 20 și 40 fil. se află la farmacia **Carol Schleszl** în Balázsfalva.
(92) 6—10.

MOBILE

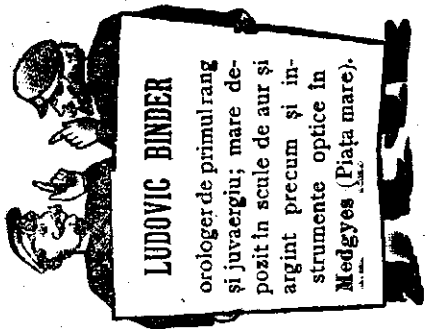
Dormitoare, prânzere, chilii de domni, sa-loane, aranjare completă de hotel, cafenele și castele, mobile de fier și de aramă, tapete, perdele, policandre și pianuri se spedează ori unde

cu bani gata sau în condițiuni de plată foarte favorabile.

Un mare și pompos album de mobile 1 cor. La aranjări complete se trimite agent cu modele, ori unde, fără a se socoti spese pentru asta.

Modern Lakberendezési vállalat
Budapest, IV., Gerlóczy-utca 7. sz.
(88) 31—104 (Központi városháza mellett).

Prețuri fixe, solide!

Recomandă atenționii On. P. prăvălia sa bine aranjată. Mare asortiment în Cadourii de Crăciun și de Anul nou.

(99) 11-26

Serviciu culant!

Cadou de sărbători!

Admirabilul tablou

Din suferințele noastre,

Reprezintă un moment dureros din viața noastră. — Mărime 44/18 cm.

Se află de vânzare la *Librăria Seminarului teol. gr.-cat din Blaj.* — Prețul freat 220 cor.

AVISI

Recomandăm cu toată căldura noua noastră agentură ce s'a înființat și deschis în opidul Blaj, în noul edificiu al dlui farmacist Schiesl în catul deasupra.

Se primesc depuneri spre fructificare, cu 5—5½% interese.

Depuneri și ridicări se pot face și prin postă.

Acordăm împrumuturi ipotecare pe case de închiriat și pe proprietăți de pământ pe anuități cu 5¼ interese.

Escomptăm cambii și acordăm credite cambiale cu cavenți și cu acoperire ipotecară, pe lângă condițiunile cele mai favorabile.

Deslușiri dăm cu plăcere.

Banca de tovarășie soc. pe acțiuni din Elisabetopole ca agentură în Blaj.

(98) 15-?

Un admirabil tablou după originalul marelui pictor *Obedeanu* reprezentând pe:

MIHAI-VITEAZUL

Cel mai războinic voevod, ne pare din acest tablou cu o putere de sugestie extraordinară. Se află de vânzare la *Librăria sem. teol. gr.-cat. din Blaj.* — Prețul tabloului cor. 150 fil.

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie

26 odăi aranjate foarte modern, supraveghiere medicală constantă.

Telephon 88—99.

Birou central, stabiliment medical: **Budapesta, Ferencz-körut 29.** Consultațiuni dela orele 8—9 a. m. și 4—5 p. m.

(8) 4—52

Director-șef

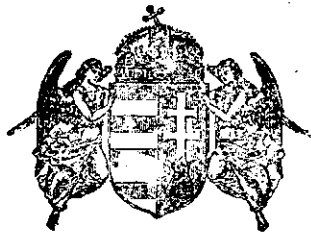
Dr. Cosmutza.

La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătoră de clopote și fabrica de scaune de fier pentru clopote a lui

Antoniú Novotny

în Zimisoara-Fabric (4) 4—52

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioasă, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură priu aceea ce sunt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

□ clopotele găurite □

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, decât cele de sistem vechiu, așa că un clopot patent de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 461 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fier bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustarea de fier bătut — ca și spre turnarea de toace de metal.

Prețcuranturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.

A apărut

ANTOLOGIONUL

sau

MINEIUL

tomul I. carele cuprinde în sine *slujbele dumnezeieștilor sărbători, a Născătoarei de Dumnezeu și ale sfinșilor* de pe lunile: Septemvrie, Octomvrie, Noemvrie și Decemvrie.

Prețul tomului I. legat în piele și cu copcii este 32 cor. și se spedează imediat.

Lunile din Ianuarie până în August vor fi cuprinse în tomul II. care e în lucrare.

Prețul tomului II, se va fixa ulterior și va fi în raport cu prețul tomului I.

A apărut

Apostolul

sau Faptele și Epistolele sf. Apostoli f° 4.

Prețul leg. în piele 22 cor. leg. în lux face 44 coroane.

Frideric Ipsen și soțul.

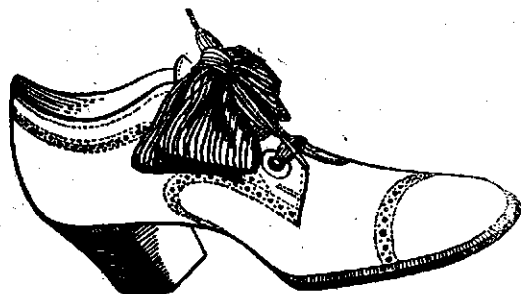
Depozit special de ghete în Sighisoara, — Medgyes (Piața mare Nr. 26), — Brașov.

Specialitate:

Ghete sanitare pentru copii.

Prețuri la pereche:

Cele mai bune 16 cor. 50 fil.
De gală . . . 20 , 50 ,

Box Calf cu găitane; Americani cu talpă dublă pentru Domni 16 coroane 50 fil.

„Prețcurant gratis și franco“.

(98) 11—26

Români replantați viile cu altoi dela firmă Română!

„MUGURUL“Insoțire economică Elisabetopol-Erzsébetváros.
(Kis-Küküllő v.m.)☐ ☐ **Altoi de vie!** ☐ ☐Calitate distinsă — pe lângă celea mai moderate prețuri
soiuri de vin de masă.Viță americană cu și fără rădăcină, Ochiuri de altoit,
Viță europeană cu rădăcină

— se află de vânzare la —

Insoțirea economică

„MUGURUL“

Elisabetopol—Erzsébetváros.

Material disponibil în altoi peste

≡ **trei (3) milioane.** ≡

Școlile noastre de altoi n'au fost atâcate de peronosporă.

Altoii sunt desvoltați la perfecțiune!La cumpărări pe credit cele mai ușoare
condițiuni de plată.La cerere prețurent și instrucțiuni gratis și franco.
(104) 17- ?

Români! Trimiteți băieții la cursul practic de altoit.

Români! sprijiniți firmele românești și numai acelea vă vreau binele!

Prima condiție de reușită este de a folosi material solid!

Singurul institut de asigurare ardelean

„Transsylvania“

SIBIIU

Strada Cisnădiei 5. Strada Cisnădiei 5.
recomandă✿ **Asigurări împotriva focului** ✿pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mo-
bile etc. în condiții avantajoase și cu
premiu ieftine.✿ **Asigurări pe viață** ✿(pentru preoți și învățători confesionali romani
gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții cu
termin fix, cu platire simplă sau dublă a capitalului, asig-
urări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre
și asig. populare pe spese de înmormântare. Mai departe
contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig.
p. pagube la apeducte.

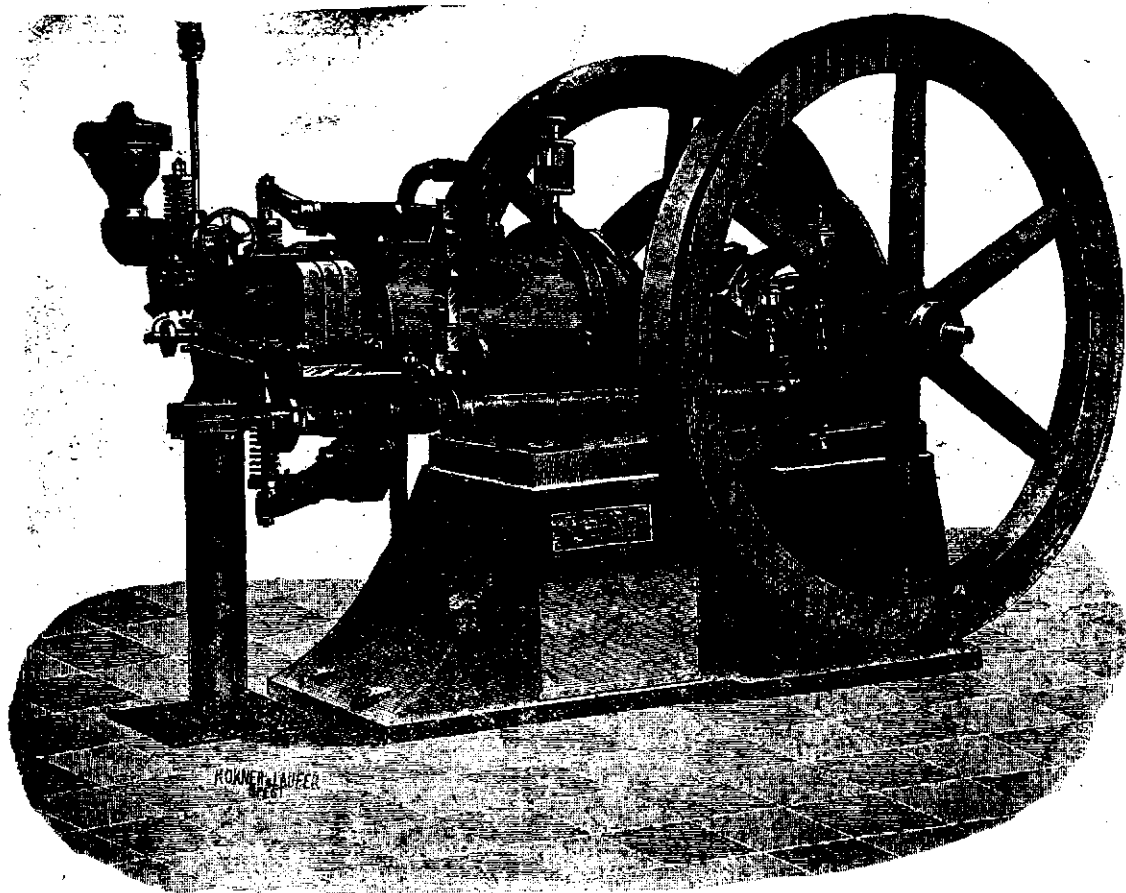
Sumele plătite pentru pagube de foc până la	
finea anului 1910	K. 5,003,540-78
Capitale asigurate pe viață achitate	4,884,801-12
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1910	foc „ 119,839-992-
Fonduri de întemeiere și de rezervă	viață „ 11,020,268-
	2,428,817-

Prospecte și informații se dau gratuit în
birourile Direcțiunii și la toți agenții.Persoane versate în achiziții cu cercuri bune de
cunoștință se primesc în condiții favorabile în
serviciul institutului.

(5) 8-?

Sprijiniți industria română!PRIMA FABRICĂ ROMÂNĂ DE MAȘINI
din Austro-Ungaria**EUGEN NICOLA**

Blaj—Balázsfalva.

Subscrisul recomandă celea mai
practice pluguri și mașini eco-
nomice. În depozitul meu se află
totdeauna gata celea mai renumite
motoare de benzin, locomobile
și garnituri complete pentru
imblătit cu motor. Motoare
de benzin stabile, motoare
pentru gaz sugativ. Mori de
măcinat și tot felul de mașini
economice, pe cari le vând cuprețuri moderate și condi-
țiuni de plată favorabile,
în rate.

— Cea mai mare garanță. —

Nime să nu-și cumpere pluguri
sau mașini economice până nu cearcă
la firma**Eugen Nicola**prima fabrică română de mașini
în Blaj—Balázsfalva.Deslușiri și informațiuni se
dau gratis.

(38) 44-52

Sprijiniți industria română!